

INSTANTIE: CONSTITUTIONEEL HOF van de REPUBLIEK SURINAME
CONSTITUTIONAL COURT OF THE REPUBLIC OF
SURINAME

ZAAKNUMMER: CH-10/ verzoekster: Shantie Sheombar

DATUM BESLISSING: 21 maart 2024

PUBLICATIEDATUM:

RECHTSGEBIED: Staatsrecht/Internationaal Recht/Strafrecht

BETREFT: Toetsing ex. artikel 144 lid 2a Grondwet jo. artikel 12 lid 1 Wet Constitutioneel Hof, van art 72 g van de Grondwet (S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) op verenigbaarheid met de artikelen 8, 10 en 131 lid 3 van de Grondwet van de Republiek Suriname en de artikelen 2 en 14 van het Internationaal Verdrag inzake Burger en Politieke Rechten (IVBPR) en de artikelen 1, 2, 8 en 25 van het Amerikaans Verdrag voor de Rechten van de Mens (AVRM).

1. RECHTSMACHT VAN HET CONSTITUTIONEEL HOF

De toetsingsbevoegdheid van het Constitutioneel Hof (Hof) wordt geactiveerd door een verzoek van een toetsingsgerechtigde. Hierbij wordt van het beginsel van lijdelijkheid van het Hof uitgegaan.¹ Gegeven dit uitgangspunt ligt het niet aan het Hof om buiten de door de verzoekgerechtigde geformuleerde gronden, ambtshalve te oordelen over de vraag of ook bepalingen die betrekking hebben op andere delen van de wet zowel constitutioneel danwel verdragsconform zijn.

Het Hof kan ingevolge artikel 19 lid 2 Wet Constitutioneel Hof ambtshalve de gronden waarop het verzoek tot toetsing is gebaseerd aanvullen. Deze aanvulling moet zijn ingegeven door de noodzaak in verband met de toetsingsvereiste en volledigheid van de gronden.²

Indien het Hof oordeelt dat er sprake is van *strijdigheid met een wet of delen ervan en/of bestuursbesluiten van overheidsorganen met de Grondwet van de Republiek Suriname (Grondwet) en aan van toepassing zijnde overeenkomsten met andere mogendheden en volkenrechtelijke organisaties c.q. Verdragen* dan is het directe rechtsgevolg dat uit artikel 144 lid 3 Grondwet voortvloeit dat de *wet of gedeelten daarvan* als ook bestuursbesluiten conform artikel 28 lid 1 wet Constitutioneel Hof onverbindend zijn met ingang van de dag van de beslissing van het Hof. Dit betekent dat de wet of delen daarvan en of bestuursbesluiten niet meer van toepassing zijn, en dus geen rechtskracht meer hebben. Voor het intreden van dit rechtsgevolg is geen nadere rechtshandeling vereist. Aangezien de betreffende wet of gedeelten van de wet door de beslissing van het Hof conform artikel 144 lid 3 Grondwet onverbindend worden, is het verder des wetgeving om deze in te trekken, te verbeteren of aan te vullen.³ Het normadressaat van de Wet Constitutioneel Hof is dat het zich richt tot een ieder.

Indien het Hof conform artikel 28 lid 2 jo. artikel 12 lid 3 Wet Constitutioneel Hof op verzoek van De Nationale Assemblée oordeelt, *dat in een wetsontwerp strijdigheid met één of meer bepalingen van de Grondwet of een volkenrechtelijke overeenkomst bestaat, dan geeft het Hof een advies hieromtrent en wordt dit advies betreffende de toetsing van het desbetreffende wetsontwerp naar de Nationale Assemblée teruggezonden.*⁴

---

¹ MvT Wet Constitutioneel Hof.

² Artikel 19 lid 2 Wet Constitutioneel Hof & MvT Wet Constitutioneel Hof P. 31

³ MvT Wet Constitutioneel Hof. P. 21

⁴ Artikel 12 lid 3 Wet Constitutioneel Hof: *De Nationale Assemblée kan voordat er een definitief besluit wordt genomen over een wetsvoorstel, het Hof verzoeken zich uit te spreken over de al dan niet verenigbaarheid van het wetsvoorstel met één of meer bepalingen van de Grondwet en aan de burgers verbindende bepalingen van overeenkomsten met andere mogendheden en met Volkenrechtelijke organisaties, hierna te noemen: volkenrechtelijke overeenkomsten.*

2. VERLOOP PROCEDURE

- (1) Indiening van het verzoekschrift gedateerd 23 februari 2024, overeenkomstig het bepaalde in artikel 144 lid 2a van de Grondwet jo. artikel 12 lid 4 sub d van de Wet Constitutioneel Hof (S.B. 2019 no. 118) door Mr. Shantie Sheombar, wonende in het district Wanica aan de Nabieweg no. 13, advocaat, toegelaten tot de Balie van het Hof van Justitie.
- (2) Het hof heeft omtrent het onderhavige beraadslaagd

3. HET VERZOEK

- (1) Verzoekster heeft het verzoek d.d. 23 februari 2024 ingediend bij het Hof om art 72 g van de Grondwet te toetsen aan de artikelen 8, 10, en 131 lid 3 van de Grondwet en aan de artikelen 2 en 14 van het Internationaal Verdrag inzake Burger en Politieke rechten (IVBPR) en aan de artikelen 1, 2, 8 en 25 van het Amerikaans Verdrag voor de Rechten van de Mens (AVRM).
- (2) Verzoekster geeft in haar verzoekschrift onder meer aan "dat in art 72g van de Grondwet, de beweegredenen voor het verlenen van amnestie of abolitie zijn genoemd. Verzoekster is van mening dat beide rechtsfiguren, amnestie en abolitie, opgenomen in artikel 72g van de Grondwet, misschien ten tijde van de totstandkoming van de Grondwet van 1987 essentieel waren om rust en veiligheid in de naoorlogse maatschappij te brengen, doch dat deze thans niet meer actueel zijn en juist een "beknotting" zijn van het vrije genot van grondrechten en vrijheden in de Grondwet en Verdragen. Bovendien rust op de Staat Suriname de verplichting ten aanzien van elk strafbaar feit, dat feit te identificeren, te vervolgen en te berechten, zoals dat ook is opgenomen in artikel 131 lid 3 van de Grondwet. Indien (volgens haar) de artikelen 1 en 2 van de American Convention on Human Rights in onderlinge samenhang zouden beschouwd dan dienen de lidstaten van genoemde verdrag effectieve nationale juridische en andere maatregelen te treffen ter effectuering van de rechtsbescherming". Verzoekster doet het verzoek aan het Hof om ter oplossing van dit vraagstuk tot toetsing over te gaan van art 72g van de Grondwet, aan de Grondwet, het Internationaal Verdrag inzake Burger en Politieke rechten (IVBPR) en het Amerikaans Verdrag voor de Rechten van de Mens (AVRM).

4. ONTVANKELIJKHEID VAN HET VERZOEK

Het ingediende verzoekschrift gedateerd 23 februari 2024, voldoet aan de vereisten van artikel 15 leden 1, 2a, 2b en 3 van de Wet Constitutioneel Hof. Verzoekster is op de dag van indiening van het verzoek advocaat bij het Hof van

Justitie en behoort daardoor ingevolge artikel 12 lid 4 sub d Wet Constitutioneel Hof tot de daarin genoemde verzoekgerechtigden. Het Hof acht verzoekster echter niet-ontvankelijk, omdat het verzoekschrift in strijd is met art 15 lid 2c van de Wet Constitutioneel Hof bepalende dat alleen een wet of gedeelte daarvan aan de Grondwet kan worden getoetst

5. BEVOEGDHEID VAN HET CONSTITUTIONEEL HOF

- (1) Het Hof acht zich overeenkomstig ex artikel 144 lid 2a Grondwet jo. artikel 12 leden 1 en 2 Wet Constitutioneel Hof tevens **ONBEVOEGD** om tot toetsing over te gaan van art 72g Grondwet zoals door verzoekster is gevraagd;
- (2) Ingevolge artikel 144 lid 2a Grondwet jo. artikel 12 leden 1 en 2 van de Wet Constitutioneel Hof heeft de wetgever het Hof de bevoegdheid toebedeeld om de inhoud van een wet of gedeelten daarvan te toetsen aan de Grondwet en aan de burgers verbindende bepalingen van overeenkomsten met andere mogendheden en met volkenrechtelijke organisaties.
- (3) Het is in strijd met de Grondwet en de Wet Constitutioneel Hof om één of meerdere bepalingen van de Grondwet te toetsen aan de Grondwet en/of ieder verbindende bepalingen van overeenkomsten met andere mogendheden en volkenrechtelijke organisaties.
- (4) In het geval van onbevoegdheid van het Hof dan wel niet-ontvankelijkheid van de verzoekster, bepaalt artikel 17 lid 2 Wet Constitutioneel Hof dat het Hof het verzoek niet verder in behandeling neemt.

6. Besluit

Het Constitutioneel Hof komt tot het volgende besluit:

Gelet op art. 17 lid 2 jo. art. 25 van de Wet Constitutioneel Hof waarin is bepaald dat deze beslissing binnen een redelijke termijn, met redenen omkleed, naar verzoekster wordt verzonden

- dat vermeld verzoekschrift in strijd is met de artikelen 144 lid 2a Grondwet en de artikelen 12 lid 1, 15 lid 2c Wet Constitutioneel Hof;
- dat het Constitutioneel Hof onbevoegd is het verzoekschrift in behandeling te nemen;
- dat verzoekster niet-ontvankelijk is in haar verzoek;

Van deze beslissing afschrift te zenden aan verzoekster, de Minister en alle collega's met rechtspraak belast.

Het Constitutioneel Hof:

De Voorzitter, Mr. Gloria B. Y. Stirling

De Ondervoorzitter Mr. Richel Apinsa

De leden:

Mr. Dr. Maya Manohar

Mr. Rinette Djokarto

Mr. Geetapersad Gangaram Panday

Het Plv lid:

Mr. B. Sojo

Aldus gewezen in het openbaar uitgesproken door Mr. Gloria B.Y. Stirling, voorzitter van het Constitutioneel Hof, d.d. 21 maart 2024 te Paramaribo, in tegenwoordigheid van de secretaris Mr. Rakeshkoemar Kanhai

**w.g. De Voorzitter,
Mr. Gloria B. Y. Stirling**

**w.g. De Secretaris
Mr. Rakeshkoemar Kanhai**

**CONSTITUTIONEEL HOF
CONSTITUTIONAL COURT OF THE REPUBLIC OF SURINAME
Hoek Mr. F.H.R. Lima Po straat/ Watermolenstraat no. 22
E-Mailadres: secretariaat.hof@gmail.com
Telefoonnummers: +597 424178/ 597 424145**